

Datum
2024-07-04

Diarienummer
FSN-2024/274.109

Handläggare
Susanne Edéus Nordström
Susanne.Edeus-Nordstrom@huddinge.se

Förskolenämnden

Remiss: Inför skärmfria förskolor i Huddinge kommun - motion väckt av Bo Källström (L), Christopher Smith (L) och Martina Nyman (L)

Förslag till beslut

Förskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 4 juli 2024, som sitt remissvar till kommunstyrelsen som remissvar på motionen ”Inför skärmfria förskolor i Huddinge kommun”.

Sammanfattning

Liberalerna har väckt en motion i samband med kommunfullmäktiges sammanträde den 18 mars (bilaga 1). Motionärerna vill begränsa användandet av skärmar i förskolan och hänvisar till studier som påtalat att mycket skärmtid medför ett ökat stillasittande, sämre motorisk utveckling och språkutveckling samt att barnens förmåga till känsloreglering försämras.

Läroplanen reglerar användningen av digitala verktyg i förskolan, och enligt skollagen är det rektor som beslutar om vilka metoder och pedagogiska arbetssätt som ska användas i verksamheten. Varken förskolenämnden eller kommunfullmäktige har lagenlig rätt att begränsa användandet av skärmar i Huddinge kommuns förskolor.

Skolverket har nyligen genomfört och avrapporterat ett uppdrag av regeringen att se över området digitalisering i läroplanen i syfte att minska skärmanvändningen i förskolan. Det är i nuläget inte beslutat när och i vilken form rapporten kommer att omsättas i nya direktiv. Barn- och utbildningsförvaltningen bevakar frågan och kommer att justera arbetssätt och rutiner såsom eventuella ändringar i läroplanen föreskriver.

Beskrivning av ärendet

Liberalerna har väckt en motion i samband med kommunfullmäktiges sammanträde den 18 mars (bilaga 1). Kommunstyrelsen har sänt ut motionen på remiss och önskar svar av förskolenämnden. Motionärerna vill begränsa användandet av skärmar i förskolan och hänvisar till studier som påtalat att mycket skärmtid medför ett ökat stillasittande, sämre motorisk utveckling och språkutveckling samt att barnens förmåga till känsloreglering försämras.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Motionärerna föreslår att Huddinge inför ett förbud mot skärmanvändning i kommunens förskolor, att det uppdras åt förskolenämnden att uppmana rektorerna om att eventuella surfplattor, datorer eller andra enheter med skärm inte ska användas i förskolornas arbete med barn samt att projektorer i undantagsfall kan få användas om det finns särskilda pedagogiska skäl för barnen.

Regleringar inom förskolan

Digitala verktyg i förskolan

Av den nuvarande läroplanen framgår bland annat att utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen (Lpfö 18, s. 9). Vad som är adekvat i denna kompetens avgörs genom ett medvetet arbete och planering av förskolans pedagoger. De beslutar i vilka sammanhang de digitala verktygen tillför något och i vilka sammanhang de inte gör det. Analoga och digitala verktyg ska inte konkurrera med varandra, utan tillföra fler dimensioner i undervisningen.

Under läroplanens avsnitt 2.2 Omsorg, utveckling och lärande beskrivs förskollärares ansvar för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Vidare ska arbetslaget skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Enligt Skollag, läroplan och minoritetslagstiftning (SFS:2009:724) ska barn tillhörande de nationella minoritetsspråken eller med ett annat modersmål än svenska ges möjlighet att utveckla sitt modersmål i förskolan.

Utbildningen ska möta alla barns förutsättningar och behov

Av skollagens 8 kap 9 § framgår att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver (SFS 2010:800). Förskolans uppdrag är att tillhandahålla en utbildning som tar hänsyn till barns olika förutsättningar och behov och anpassas till alla barn i förskolan (Lpfö 18, s. 6). Vidare påtalar läroplanen att undervisningen innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning, och syftar till utveckling och lärande hos barnen. I praktiken innebär det att valen av såväl analoga som digitala verktyg ska medföra ett mervärde i undervisningen och stödja utvecklingen hos barnen.

Rektors inre organisation

Det är rektor som är ansvarig för att leda, fördela och samordna det pedagogiska arbetet vid sin enhet. Detta är reglerat i skollagen 2 kap. 9-10 §§. Det ligger således inom rektors ansvarsområde att planera och besluta om de metoder och arbetssätt som ska tillämpas på den specifika förskolan för att efterleva styrdokumentens krav.

Statlig utredning

Skärmanvändning i förskolan är en omdebatterad fråga på nationell nivå. Den andra oktober 2023 fick Skolverket i uppdrag av regeringen att se över området digitalisering i läroplanen som innebär att förskolan i huvudsak ska vara skärmfri. Skolverket har föreslagit förändringar som medför att det inte ska finnas några krav på digitala lärverktyg i förskolan, att utbildningen i förskolan i huvudsak ska vara skärmfri för barnen och att eventuell användning av digitala lärverktyg i förskolan ska ske selektivt utifrån vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde (Skolverket 2024 a). Av uppdraget framgår att Skolverket ska ge förslag som innebär att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Skolverket har föreslagit att begreppen digital/digitala och digitalisering tas bort. Myndigheten bedömer att användning av skärmar och övriga digitala lärverktyg kommer att minska eftersom det inte längre finns ett krav på att använda dessa (Skolverket 2024 b, s. 13).

Uppdraget har redovisats för Regeringskansliet i juni 2024 och det är i nuläget inte beslutat när och i vilken form som ändringarna i läroplanen kommer att införas.

Förvaltningens synpunkter

Likvärdig utbildning

Barn- och utbildningsförvaltningen vill understryka att digitala verktyg och hjälpmedel kan vara en stor tillgång för att kunna erbjuda alla barn likvärdiga förutsättningar att utvecklas inom förskoleverksamheten.

Då pedagogerna på förskolan ofta saknar kompetens i alla de språk som förekommer på förskolan finns en risk för att modersmålsstödet, utan tillgång till digitala verktyg, decimeras. De digitala verktygen och olika applikationer erbjuder pedagoger verktyg med vilka de kan ge ett adekvat modersmålsstöd i läroplanens mening. De kan ge barnen möjlighet till språkutveckling genom att lyssna på sagor och berättelser på olika språk, skapa egna sagor och film både på svenska och på modersmålet, ta del av musik på modersmålet och skapa egen musik osv. De digitala verktygen ger också vårdnadshavare möjlighet att ta del av barnens språkliga utveckling och lärprocesser genom att de kan ta del av de pedagogiska processerna med både bild och ljud. Därmed skapas även en möjlighet för vårdnadshavare att bidra till de pågående pedagogiska processerna.

Med digitala verktyg kan förskolan också bli mer tillgänglig för barn med funktionsvariationer, vilket främjar likvärdighet och tillgänglighet för barnen i undervisningen. Digitalisering kan exempelvis fungera som ett tillägg och hjälpmedel för social interaktion och barns språkutveckling.

Beslutsmandat

I enlighet med skollagen kan endast rektor besluta kring metoder och arbetssätt i förskolan (skollagen 2 kap. 9-10 §§). Varken kommunfullmäktige eller

förskolenämnden kan reglera skärmanvändningen i de kommunala förskolorna i Huddinge.

I den mån efterspelet av den nationella utredningen om skärmanvändning i förskolan leder till ändringar i läroplanen rörande arbetssätt och rutiner för användning av digitala hjälpmedel kommer rektorerna att anpassa verksamheten därefter.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Frida Plym Forshell
Utbildningsdirektör

Åsa Franzén
Avdelningschef

Bilagor

Bilaga 1. Motion från Bo Källström (L), Christopher Smith (L) och Martina Nyman (L) om att införa skärmfria förskolor i Huddinge kommun

Bilaga 2. Meddelande om motion

Bilaga 3. Utdrag ur läroplan för förskolan – lpfö 18

Bilaga 4: [Lag \(2009:724\) om nationella minoriteter och minoritetsspråk](#)

Bilaga 5: [Skollagen 2 kap. 9-10 §§ \(SFS 2010:800\)](#)

Bilaga 6: [Skollagen 8 kap 9 § \(SFS 2010:800\)](#)

Bilaga 7. Skolverket 2024 a: [Översyn av området digitalisering i förskolans läroplan - Skolverket](#)

Bilaga 8. Skolverket 2024 b: [Redovisning av uppdrag om översyn av området digitalisering i förskolans läroplan](#)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen